

Barva na dlaneh / Saša Spačal

Sedmo kraljestvo za novo vrsto

Vir / Avtor: **Ida Hiršenfelder**

26. november 2013 (nazadnje spremenjeno: 0:00 26. november 2013)

Oznake: [umetnost](#)

Saša Spačal je intermedijska umetnica na področju bioarta, polja umetnosti, ki združuje žive sisteme, tehnologijo in umetnost. V svojih instalacijah si zastavlja temeljna vprašanja o naravi tehnologije v želji, da bi razširila polje tehnologije iz »trde« strojne opreme in »mehke« programske opreme v »mokra« opremo ali tako imenovani wetware. Povezuje mehansko, digitalno in organsko logiko, da bi napovedala prihodnost razvoja tehnologije, ki bo morala vključevati biološke materiale, če naj bi človeška civilizacija razrešila problem odpadkov in pomanjkanje rudnin, ki jih izkorišča za obstoječe tehnologije. Umetničin interes je še le sekundarno ekološki, kajti zanima jo predvsem delovanje inteligentnih sistemov in možnost mišljenja zunaj antropocentričnega pogleda. Enega izmed odgovorov na svoja vprašanja je našla, na primer, pri sistemu micelijev, ki jih vidi kot svojevrstno nadgradnjo interneta in ki dovoljuje povezanost izven trenutnih omejitev in zaprte kode. Saša Spačal ustvarja instalacije za ljudi v postčloveškem obdobju, v katerem človek (galerijski obiskovalec ali obiskovalka) nastopa kot eden izmed elementov v ekosistemu in ne kot suveren.

Fotografije » 1/2

Saša Spačal pri svojem delu prepleta grafično oblikovanje, interaktivne vizualizacije v realnem času in intermedijsko umetnost, kjer poskuša povezati različne tehnološke in biološke organizme. (Foto: Bojan Velikonja)

Poleg bioloških instalacij je Saša Spačal posnela tudi nekaj dokumentarnih in generativnih videodel. V sodelovanju z **Luko Prinčičem** je že leta 2006 posnela dokumentarni video o zasedbi Tovarne Rog kot članica skupine TEMP, kasneje je pripravila tudi videoanimacijo za projekt *Dih časa* pianistke **Nine Prešiček**, ki je interpretirala Johna Caga ter videomodulacijo v realnem času za kompozicijo *Med prsti zven podobe* skladateljice **Larise Vrhunc**.

Pri intermedijskih bioart instalacijah sodeluje s širokim naborom programerjev, elektrotehnikov in znanstvenikov. Že pri prvem kompleksnejšem projektu 7K predlaga sedmo kraljestvo življenja, imenovano »technium«, ki je poleg arhej, protistov, bakterij, gliv, rastlin in živali tista nova oblika

življenja, ki vključuje hibridno simbiozo med tehnološkimi in biološkimi sistemi. Za 7K je zasnovala interaktivno zvočno in vizualno umetniško instalacijo, v kateri obiskovalke in obiskovalci postanejo del hibridnega ekosistema. Mikrosistem z rastlinjem, mikroskopskimi organizmi in vrsto nanobitij je prikazoval vizijo fantastične prihodnosti. Instalacijo si je publika nazadnje lahko ogledala na razstavi *Kiparstvo danes: Performativna telesa in okolja* v Galeriji sodobne umetnosti v Celju. Pri projektu so z umetnico sodelovali **Joby Harding**, **Tadej Droljc** in dr. **Aleš Kladnik**.

Pri futurističnih tehnoloških prototipih Saša Spačal zanimajo predvsem nevrološki in psihosomatski učinki, ki bi utegnili pripeljati civilizacijo na višjo raven. Z namenom razumevanja delovanja človeških možganov je v sodelovanju s Tadejem Droljcem in dr. med. **Simonom Brežanom** zasnovala prototip nevronskega stroja *Sinergija*, ki je prek možgansko-strojnega vmesnika omogočal proces reprogramiranja človeških možganov. V instalacijo so hkrati vpeli po dve obiskovalki ali obiskovalca, ki sta poskušala nadzirati delovanje možganov prek možganskih tipal oziroma merilcev možganske električne aktivnosti (EEG), celotni proces pa se je odražal z generativnim videom, ki je prikazoval zgoščevanje ali razpršitve človekove koncentracije.

V sklopu mednarodne delavnice Interactivos v Laboratoriju za znanost in umetnost – Ljudmila je Saša Spačal v soavtorstvu z **Mirjanom Švagljem** in **Anilom Podgornikom** začela razvijati generacijo *Mycophone* sistemov, ki temeljijo na principu biohekirane glasbene skrinjice, ki zvoke hkrati črpa iz upornosti bioloških organizmov, mehanskih delov in elektronskih naprav, v katere je vključen tudi človek. Prvotni prototip je umetniška ekipa nadgradila v delu *mycophone_unison*. Z isto umetniško skupino se bodo predstavili tudi jutri ob odprtju simbiotičnega medvrstnega konektorja *Myconnect*, ki odpira novo poglavje v razumevanju razširjene realnosti. Razširjena realnost je prvotno predstavljala somatsko izkušnjo virtualnega življenja, Spačal, Švagelj in Podgornik pa bodo somatsko izkušnjo razširili na čutenje biološke vrste. Prikazali bodo možnost transgresije med vrstami, ki poleg našega razumevanja realnosti izziva tudi antropocentrično pozicijo človeka.

Saša Spačal (1978) je intermedijska umetnica in grafična oblikovalka, ki izhaja s področja humanistike. Svoja znanja je pridobivala na različnih delavnicah računalniške grafike, elektronike, internetne in video produkcije v različnih medijskih laboratorijih in multimedijskih centrih. Njena dela so bila predstavljena na različnih mednarodnih razstavah in festivalih. Trenutno razvija več različnih projektov, ki se osredotočajo na raziskovanje vmesnikov med tehnološkimi in biološkimi organizmi v sodelovanju z Galerijo Kapelica, Multimedijskim centrom Kibla, Ljudmilo, laboratorijem za znanost in umetnost ter Kiberpipo.

Naročite si jutranje novice v svoj elektronski nabiralnik!

Registriranim uporabnikom vsako jutro dostavimo izbor člankov iz rubrik, ki si jih po lastni želji izberete v svojem uporabniškem računu.

Registrirajte se, da izkoristite to in druge uporabniške ugodnosti.

Ste že registrirani? [Prijavite se in izberite želene rubrike.](#)